

Program for Finnmark Venstre for perioden 2015-2019

1.kandidat Klemet Klemetsen og 2. kandidat Trine Noodt

"Det er i Finnmark det skjer"

Venstre ønsker en nyskapende politikk for Finnmark, der folk gis mulighet til å bo der de vil og skape sin egen fremtid. Det er vårt ansvar å holde naturen frisk og unngå miljøødeleggelser for Finnmarks fremtidige generasjoner. Grønn vekst er en forutsetning for å opprettholde våre velferdsgoder, livskvalitet og personlige frihet. Det skal være enkelt å leve miljøvennlig, og Venstres målsetting er å omstille samfunnet til en grønn økonomi innen 2030. Alle skal ha rett til varm velferd uansett sosial status eller kulturell bakgrunn. Venstre setter Folk først.

Skole og kompetanse

Utdanning og økt kompetanse i samfunnet er nøkkelen til å få til en positiv utvikling av Finnmark. Ungdom må bli gitt samme sjanse til å lykkes med sitt karrierevalg, som ungdom andre steder i Norge. Dette er en krevende oppgave i et stort fylke som Finnmark, men det er en jobb vi må lykkes med.

Venstre vil jobbe for å beholde dagens desentraliserte struktur for den videregående skole og vil at elever skal ha rett på skoleplass ved sin nærmeste skole. Venstre ønsker å utvikle videre gode fagtilbud ved de enkelte skoler, og er åpen for å prøve ut nye modeller for organisering av utdanningstilbudet. Med 1/3 borteboende elever er det viktig med gode og trygge boforhold for elevene, og Venstre vil styrke miljøarbeidertjenesten, og arbeide for at nye elevhybler kommer inn under de samme finansieringsordninger som studenthybler.

Kompetansen i den videregående skolen må styrkes, for å sikre at elevene får like god undervisning som resten av landet. Gode kvalifiserte lærere er nøkkelen til god læring hos elevene. Venstre vil ha et kompetanseløft for alle de ufaglærte som arbeider i skolen.

En god oppfølgingstjeneste er viktig for å sikre at de elevene som ikke klarer å fullføre på normert tid, blir gitt et alternativt tilbud videre, gjerne i samarbeid med NAV. Fylket trenger betraktelig flere lærlingeplasser. Venstre vil gjøre det mer attraktivt å ta imot lærlinger, og åpne for krav om lærlingeplass ved offentlige anbud.

Fagskoler er et viktig utdanningstilbud for å styrke og sikre ny og nødvendig kompetanse næringslivet i fylket etterspør. Venstre vil arbeide for å styrke finansieringen av dagens to fagskoler i fylket, og jobbe for etablering av flere nye fagskoler i fylket.

Venstre vil sikre at elever med særskilte behov blir tatt særlig hensyn til ved ønske om ekstra skoleår, da videregående skole ofte er deres siste skoletid før voksenlivet.

Venstre vil:

- Beholde dagens skolestruktur for videregående skole, og fortsette med LOSA.
- Gi elevene rett til plass ved sin nærmeste videregående skole.
- Samme finansieringsordninger for bygging av elevhybler som studenthybler.
- Styrke miljøarbeidertjenesten og oppfølgingstjenesten.
- Åpne for et pilotprosjekt i fylket med en 1-13 skole

- Gi elever med særskilte behov rett til ekstra skole år ved videregående skoler.
- Kompetanseløft for ufaglærte lærere i skolen, og styrke etterutdanning av lærere.
- Øke produksjonen av samiske læremidler.
- Opprette en sjømatlinje ved Vardø videregående skole.
- Sikre større fiskekvote til skolebåten ved Nordkapp videregående skole.
- Jobbe for nybygg ved den Samiske videregående skolen i Kautokeino
- Beholde fylkeslinja for musikk og drama ved Alta videregående skole.
- Opprette fagskole i landbruk ved Tana videregående skole.
- Arbeide for å opprette nye fagskoler i bygg og anlegg og i reindrift i fylket.
- Flere læringleplasser, og få krav om dette inn i offentlige anbud.
- Innføre samisk som alternativ til norsk sidemål.
- Ha økt bruk av den kulturelle skolesekken i skolene.

Helse og omsorg

Venstre ønsker at folk skal føle trygghet, og få helsetjenester så nært som mulig der de bor. Det er derfor viktig med godt utbygde desentraliserte helse- og sykehustjenester i fylket. Venstre vil jobbe for at den kommende nasjonale sykehusplanen sikrer Finnmark fullverdige sykehus, med akutt og fødeavdeling, i Alta og Kirkenes. Finnmark må få flere sykestueplasser. Behandlings/institusjonsplasser innen psykiatri- og rusfeltet må styrkes betraktelig, og en må større grad lykkes med samarbeid på tvers av sektorene (stat og kommune), slik at det blir et mer sammenhengende og godt tilbud for den enkelte, fra forebygging, til behandling og ettervern.

For å forebygge og raskt kunne sette inn tiltak, vil Venstre øke antall stillinger i helsesøstertjenesten i den videregående skolen, og jobbe for å få økt antall

psykologstillinger i kommunene. Psykiske helseproblemer er en av de største årsaken til at ungdom sliter med å få fullført skoleløpet sitt, og er viktig å ta tak i tidlig.

Med en økende andel eldre vil fremtidens utfordring ligge i å få nok "varme" hender inn i omsorgsyrkene. Det må derfor satses sterkt på rekruttering til alle fag innenfor helse og omsorgsyrkene, og legge til rette for at de ufaglærte som allerede er i arbeid tar seg utdanning. Venstre ønsker at eldre skal kunne bo hjemme lengst mulig, og ønsker økt bruk av velferdsteknologi som kan bidra til å øke livskvalitet og muligheter for å bo hjemme.

Brukerstyrt personlig assistanse ble en lovfestet rett fra januar 2015, for personer med funksjonshemming. Venstre vil følge opp denne rettigheten, og jobbe for at så mange som mulig bruker muligheten til et mer selvstendig liv. Venstre vil også følge opp og styrke ordningen med frikort til taxi. Venstre vil øke bruken av "inn på tunet" i fylket, for alle aldersgrupper, slik at langt flere kan få et tilbud som stimulerer til deltagelse, bevegelse og glede i livet. Her er en avhengig av at NAV endrer sine rutiner for tildeling av tiltaksmidler.

Mange barn trenger samfunnets hjelp for å få en god og trygg oppvekst. Venstre vil jobbe for et bedre barnevern til barns beste. Derfor vil Finnmark Venstre overføre oppgaver og ressurser fra Bufetat til kommunene, for å få styrket det forebyggende arbeidet og øke fagkompetansen i kommunene. Finnmark trenger langt flere fosterhjem og beredskapshjem, og Finnmark Venstre vil også jobbe for økt oppfølging og bedre veiledning av de familier som blir fosterhjem.

Familievern er en viktig samfunnsoppgave, der familievernkontorene har et stort potensiale til å kunne bidra til at utfordringer blir løst i familier før en krise oppstår. Venstre vil jobbe for økt kjennskap og fokus på den jobben og den kompetansen familievernkontorene sitter på.

Venstre vil:

- Ha et fullverdig sykehus i Alta med akutt og fødeavdeling.
- Ha flere sykestueplasser, og flere behandlings- og institusjonsplasser for psykiatri og rusfeltet.
- Øke antall helsesøstre i den videregående skole.
- Flere psykologer i kommunene.
- Utdanne flere innen helse- og omsorgsyrkene.
- Eldre må få bo hjemme lengst mulig, ved bl.a. å ta i bruk velferdsteknologi.
- Økt fokus på BPA (Brukerstyrt personlig assistanse) og styrke frikort for taxi.
- Økt bruk av "inn på tunet" plasser i samarbeid med NAV.
- Styrke det forebyggende arbeid i barnevern.
- Mer kompetanse og oppfølging av fosterfamilier.
- Skaffe flere fosterfamilier.
- Overføre oppgaver og ressurser fra Bufetat til det kommunale barnevern.
- Bedre informasjon om familievernkontorene.
- Krisesentrene i fylket må sikres tilstrekkelig finansiering.
- Styrke folkehelsen ved å stimulere til økt bruk av aktivitetshjem og andre institusjoner.
- Øke samisk språkkompetanse i helse- og omsorgsyrkene.

Kompetanse og næringsliv

Venstre vil gi gode rammevilkår for små og mellomstore bedrifter, og bedre ordninger for nyetableringer og gründere. En positiv regional utvikling og gode offentlige velferdstjenester avhenger av et nyskapende næringsliv i et nært samarbeid med forsknings- og utdanningsmiljøer og andre offentlige institusjoner.

Norges Arktiske universitet er en viktig institusjon for kompetanse, forskning og utvikling av fylket. Venstre vil arbeide for å styrke de etablerte tilbudene, videreutvikle fagområder og campuser i fylket. Venstre ønsker at både lærerutdanningen og sykepleierutdanningen skal bli gitt ved campus i Hammerfest, Alta og Kirkenes for å sikre god nok rekruttering i til yrker det er etterspørsel på i fylket.

Den Samiske høgskolen i Kautokeino må bli gitt rammer til å styrke sine tilbud og utvikle nye. Det er spesielt viktig å få utdannet samisktalende lærere til grunnskolene og å få økt samisk språkkompetanse i helse og omsorgsyrkene, og her har Samisk høgskole en viktig rolle.

Venstre vil også legge til rette for at så mange som mulig skal kunne få økt kompetanse, og universitetet må opprettholde og styrke sine desentraliserte tilbud. Venstre vil jobbe for å styrke rammene til aktører som for eksempel Folkeakademiet, som kan legge til rette et tilbud om kompetanseheving som er tilpasset yrkesliv og bosted.

Barentssekretariatet har en uvurderlig rolle i som brobygger og kompetansemiljø i Norges forhold til Russland, og folk til folk samarbeidet over landegrensen er viktigere enn noen gang.

Venstre vil bedre vilkårene for små og mellomstore bedrifter gjennom enklere regelverk og økt satsing på bl.a. såkornfond og skattefunn. Innovasjon Norge skal være et virkemiddelapparat som er tilstede i fylket, og Venstre vil aktivt motvirke en sentralisering. Vi må gjøre samfunnet i stand til å møte det grønne skiftet og stimulere næringslivet, transportbransjen, privathusholdninger og det offentlige til økt bruk av grønn teknologi og miljøvennlige løsninger.

Finnmark fylkeskommune må målrettet tilrettelegge for utvikling og innovasjon i fylket, og være en "døråpner" i et nordområdeperspektiv for nye næringslivsaktører til fylket. Anbud i Finnmark Fylkeskommunes regi må legge godt til rette for at næringslivet, entrepenør- og transportbransjen i Finnmark kan komme med tilbud.

Fiskeriene er Finnmarks nerve langs kysten. Venstre står fast ved leveringsforpliktelsene, og at verdiskapingen på havet må komme kystsamfunnene til gode. Det må jobbes for å bedre rekrutteringen til yrket, gjennom bedre finansieringsmuligheter og rekrutteringskvoter. Muligheten for salg av kvoter over fylkesgrensene må strammes inn, da kvoter som forsvinner ut av fylket utarmer livsgrunnlaget for kystsamfunnene.

Venstre ønsker økt matproduksjon i fylket, og vil styrke vilkårene og utdanningsmulighetene for landbruksnæringen. Beitenæringen må bli vist større forståelse for sine utfordringer med rovdyr, og gis mulighet for å drive lønnsomt uten tap. Venstre vil bedre vilkårene for tradisjonelle utmarksnæringer, for å sikre bedre

forutsigbarhet og lønnsomhet, og få næringa til å bli en del av de landbruksrelaterte virkemiddeltiltakene.

Reindrifta er en viktig kulturbærer i Finnmark og må gis gode rammebetingelser og bedre utdanningsmuligheter. Reindrifta må forvaltes på en bærekraftig måte på naturens premisser. Utfordringene med høyre reintall må løses i nært samarbeid mellom myndigheter og reindriftsutøvere.

Havbruksnæringen er en viktig næring for mange kystsamfunn, og må i fremtiden ta større miljøhensyn for å være bærekraftig over tid. Venstre krever derfor at oppdrettsanlegg må over i lukka anlegg for ikke å utgjøre en trussel mot annet marint liv i havet, og villaksen i lakseelvene.

Kulturnæringene i Finnmark er i ferd med å bli en bærebjelke for reiselivsbransjen, og må sikres gode etablerervilkår og mulighet for vekst.

Venstre vil:

- Styrke dagens utdanningstilbud ved Norges arktiske universitet og campusene i fylket
- Utdanne sykepleiere og lærer ved campus Hammerfest, Alta og Kirkenes.
- Styrke og videreutvikle den samiske høgskolen i Kautokeino
- Beholde Bioforsk i Pasvik.
- Øke muligheter for kompetanseheving ved bl.a. å styrke Folkeuniversitets arbeid.
- Satse videre på ungt entrepenørskap i Finnmark.
- Arbeide for et maritimt kompetansesenter i Nordkapp.
- Forenkle regelverk for små og mellomstore bedrifter, og styrke Innovasjon Norge sitt regionale virkemiddelapparat.
- Stimulere til bruk av grønn teknologi innenfor det offentlige og næringslivet
- Stå fast ved leveringsforpliktelsene og bedre vilkårene for nyetablerere innen fiskeri.
- Nei til kvotesalg over fylkesgrensene.
- Satse på kortreist mat og arktisk landbruk.
- Få utmarksnæring inn som en del av landbrukets virkemiddelapparat.
- Bærekraftig reindrift, der utfordringene løses i dialog og samarbeid mellom myndigheter og utøvere.
- Fefo må sørge for rimeligere boligtomter.
- Havbrukssnæringen må drive mer miljøvennlig og rømningssikkert, og må over i lukka anlegg.
- Bedre vilkår for kulturnæringene.
- Forlenge 420kv-kraftlinja fra Skaidi til Varanger.

Miljø, natur og folkehelse

Det skal lønne seg å leve og handle miljøvennlig. Venstre ønsker et samfunn som går over til bruk av grønn teknologi, og en mer bærekraftig bruk av ressursene våre. Venstre vil jobbe målrettet og optimistisk med det grønne skiftet, slik at vi kan gi de fremtidige generasjoner en miljøvennlig fremtid.

Venstre er for gruvedrift, men sier et klart nei til nye sjødeponi på grunn av store miljødeleggelser ved deponering av avgangsmasser i sjø. Havbruksnæringen må legge om til en mer miljøvennlig og risikofri utnytting av våre felles naturressurser, og må omstille oppdrettsanleggene til lukka anlegg. Dagens løsninger med åpne anlegg gir for stor miljøbelastning som følge av luseproblemer og lakserømmning. Kommunene må selv kunne avgjøre om det skal åpnes opp for økning i biomasse i eksisterende anlegg. For å få mer kunnskap, er det viktig å få satt i gang forskningsprosjekter som tar for seg hvilken miljøpåvirkning havbruksnæringen har på marint liv i havet/elvene og hvordan dette påvirker andre næringer som bl.a kystfiske.

Lakseførende vassdrag må forvaltes på en måte som ikke reduserer villaksstammen. Venstre vil satse mer på fornybar energi, og ønsker å få prøvd ut bruk av sol- og vindenergi i "småskala" i Finnmark.

Venstre ønsker at alle nye fylkeskommunale bygg skal bygges etter passivhusstandard, og at alle fylkeskommunale bygg stenger av alle oljefyringsanlegg. Venstre ønsker også at fylkeskommunen innfører betalingsparkerings ved alle fylkeskommunale bygg for å stimulere til mer bruk av kollektiv og sykkel.

Venstre vil minske bruken av privatbiler og øke bruk av kollektiv og sykkel. Venstre vil jobbe for økt bruk av kollektivtilbud i byene i fylket, og vil at kommuner i Finnmark også skal komme inn under statens belønningsordning for kollektivtilbud i byer.

Venstre vil bygge ut flere sykkelstier langs fylkeskommunale veier, og prioritere trafikkutsatte strekninger der det ferdes skolebarn. Venstre vil legge til rette for økt, miljøvennlig bruk av naturen, og vil arbeide for tilrettelegging av naturstier og tiltak som gjør det attraktivt og enkelt å komme seg ut i naturen.

Venstre vil:

- Si nei til nye sjødeponi, og stille strenge miljøkrav til eksisterende gruveanlegg.
- Oppdrettsnæringa over i lukka anlegg.
- Stopp i nye konsesjoner og arealer til havbruksnæringen, til næringen har kontroll over miljøutfordringene og rømminger.
- Ha forsterket forskning på miljøpåvirkninger av havbruksnæringen i fjord og lakseelver.
- Innføre et reguleringssystem for Tanaelva som begrenser garn- og stangfiske.
- Slå hardt ned på all miljøkriminalitet, både til lands og til havs.
- Alle nye fylkeskommunale bygg i passivhusstandard.
- Stenge av oljefyringsanlegg.
- Statlig belønningsordning for kollektivtilbud i byene i Finnmark.
- Bygge flere sykkelstier, prioritere trafikkutsatte strekninger der det ferdes skolebarn.
- Bygge ladestasjoner for elbiler i hele fylket.
- Økt bruk av småskala sol-og vindkraft.
- Velge miljøvennlig teknologi for offentlig transport og kollektivtilbud.

- Innføre betalingsparkering ved alle fylkeskommunale bygg for å stimulere til mer sykling.
- Legge til rette for flere naturstier og merking av turløyper.

Samferdsel, kollektiv og beredskap

Gode samferdselstilbud er viktig for alt samfunnsliv i Finnmark. Vedlikehold av veiene og økt trafikksikkerhet er en hovedprioritet for Venstre. Venstre vil beholde alle dagens flyplasser i fylket, og styrke Kirkenes og Alta som stamlufthavner i fylket.

Kollektivtilbudet må styrkes mellom kommunesentrene, og staten må øke sin innsats i utviklingen av god beredskap i Finnmark.

For å bedre rutetilbudet inn og ut av fylket må flytrafikken ledes inn mot stamflyplassene for å få et best mulig passasjergrunnlag, og flytrafikken i Finnmark må derfor mates inn mot Alta og Kirkenes. Banak i Porsanger må utvikles videre som charterknutepunkt, og Avinor må snarest anlegge en beredskapsflystripe i Kautokeino.

RV 92 Gievdneguoika –Karasjok og RV 93 gjennom Eiby er viktige ferdselsårer i fylket og må oppgraderes, og veien på hver side av over Ifjordfjellet må vedlikeholdes snarest. Venstre vil jobbe for en hurtigbåt mellom Sør- Varanger og Vadsø, med forbindelse til Vardø, noe som er viktig for pasienttransport til sykehuset i Kirkenes og pendling i forbindelse med arbeidsmarkedet. Storekorsnes havn må utbedres, og må inn i Kystverkets prioriteringsliste for å kunne fungere som knutepunkt for båttrafikk i Altafjorden.

Venstre vil styrke kollektivtilbudet i fylket og gjøre det lettere for alle å velge kollektive løsninger. Venstre vil redusere prisene for barn og unge, og ha flere avganger både i byene og mellom kommunene.

Trafikken over grensen til Russland er stor, og en ny grensestasjon i Storskog må på plass. Venstre vil jobbe for å beholde dagens ordning med et grensekommissariat ved grensen til Russland.

Finnmark ligger midt i sentrum for beredskap i nordområdene, og det er naturlig at staten bygger opp bred beredskap og sterk kompetanse flere steder i fylket. Venstre går inn for et maritimt beredskapssenter i Nordkapp, i tilknytning til Nordkapp Maritime Fagskole, sikkerhetssenteret og det øvrige kompetansemiljøet i kommunen. Venstre vil også intensivere arbeidet med å få realisert en beredskaps- og øvingspark ved Banak i Porsanger kommune, hvor det og vil være naturlig å få stasjonert et politihelikopter. Videre må Kystverkets trafikksentral i Vardø få økt bemanning og utvidet ansvarsområde.

Venstre vil:

- Beholde dagens flyplassstruktur, og de to stamflyplassene i Alta og Kirkenes.
- Utvide rullebanene i Alta og Kirkenes.
- Utvikle Banak som charterknutepunkt ,og videreutvikle snuhavna i Porsanger.
- Etablere beredskapsflystripe i Kautokeino.
- Prioritere oppgradering av RV 93 og RV 92 i neste nasjonale transportplan.
- Hurtigbåt mellom Sør Varanger og Vadsø/Vardø.
- Kystverket må oppgradere Storekorsnes havn.
- La barn og ungdom reise på sterkt reduserte priser med bybuss.
- Ha daglige bussavganger mellom kommunesentrene i Finnmark.
- Staten må styrke beredskapen i fylket og bygge opp maritimt beredskapssenter i Nordkapp, og et beredsskapssenter for redning og innsatsstyrker i Porsanger.
- Styrke Kystverkets trafikksentral i Vardø.
- Politiberedskapen må styrkes i fylket.
- Nødsentralene må beherske både norsk og samisk.
- Bygge ny grensestasjon Storskog

Kultur og idrett

Et oppegående kulturliv er en nødvendig puls og en byggestein i samfunnet. For Venstre er et allsidig kulturliv viktig for å styrke den enkeltes identitet, samhold og felleskap i samfunnet, og synliggjøre mangfoldet av verdier og kulturer vi har i Finnmark. Det er derfor viktig å ivareta både de profesjonelle aktørene, som gir oss noe å strekke oss etter og gode opplevelser, og styrke det frivillige kulturlivet som åpner opp for alle å utfolde og utfordre seg.

Venstre vil:

- Støtte nytt teaterbygg ved Beaivvas teater.
- Støtte opp om store og små festivaler over hele fylket.
- Styrke tilskuddene til frivillige lag og foreninger, museer og festivaler (prisjustert og økt tilskudd.)
- Støtte oppbygging av museum ved NRK-bygget i Vadsø
- Nytt "spel" ved verdensarvsenteret for bergkunst i Alta, i regi av Alta museum og Beaivvas teater.
- Staten må nedbetale etterslep av tippemidler til idrettsanlegg.
- Arbeide for at kvensk språk kommer inn under nivå 3 i det Europeiske språkchartre.
- Styrke den Nord-Norske kulturavtalen, og få enda en kulturinstitusjon i fylket som en del av avtalen.
- Styrke kultursamarbeidet i Nordkalotten og mot Russland.

Samfunn, demokrati og kommunestruktur

Beslutninger bør tas nærmest mulig de det gjelder. Venstre vil ha mer folkevalgt innflytelse og mer makt til lokaldemokratiet. Venstre er positive til en kommunereform som medfører økt beslutningsmandat til lokaldemokratiet, og under betingelse av en betydelig utflytting av ressurser og statlige arbeidsplasser til regionene og distriktene i Norge.

Venstre vil:

- Venstre er positive til kommunesammenslåing basert på frivillighet.
- Styrke finansieringen til kontoret for voldsoffererstatning i Vardø.
- Bedre vilkår og ekstra finansiering for de kommuner som bosetter et større antall flyktninger enn folketallet tilsier.
- Flere statlige arbeidsplasser til Finnmark.

Venstrefolk i Finnmark ber om folkets tillit de neste fire årene!